

واکسیناسیون نوزاد:

در طی حضور نوزاد در بیمارستان و ترجیحاً در ۲۴ ساعت اول عمر، تلقیح واکسن ب.ث.ژ به منظور پیشگیری از سل انجام می شود و واکسن هپاتیت ب برای ایجاد ایمنی فعال بر علیه این بیماری تلقیح می شود و قطره فلج اطفال (پولیو) قبل از ترخیص به نوزاد خورانده می شود. البته کارت واکسیناسیون برای نوزاد تهیه و به مادر ارائه می گردد تا طبق جدول درج شده در کارت، مادر به نزدیکترین مرکز بهداشتی محل سکونت خود مراجعه نموده و واکسیناسیون فرزندش را تکمیل نماید.

سن	نوع واکسن
بدو تولد	ب.ث.ژ - هپاتیت ب - فلج اطفال خوراکی
۲ ماهگی	پنج گانه - فلج اطفال خوراکی
۴ ماهگی	پنج گانه - فلج اطفال خوراکی و فلج اطفال تزریقی
۶ ماهگی	پنج گانه - فلج اطفال خوراکی
۱۲ ماهگی	MMR
۱۸ ماهگی	سه گانه - فلج اطفال خوراکی - MMR
۶ سالگی	سه گانه - فلج اطفال خوراکی

منظور از فلج اطفال، قطره خوراکی فلج اطفال است. امروزه از واکسن دو ظرفیتی بجای سه ظرفیتی استفاده می شود.

- نوزادان متولد از مادران ناقل هپاتیت ب بایستی واکسن و ایمونوگلوبولین HB را ظرف ۱۲ ساعت اول تولد بطور همزمان در دو اندام جداگانه دریافت نمایند.
- در مورد واکسن سه گانه باید متذکر شد که پس از آخرین نوبت واکسن، هر ده سال یکبار واکسن دوگانه (شامل واکسن دیفتی و کزاز) ویژه بزرگسالان بایستی تزریق شود.
- با توجه به اهمیت تکمیل واکسیناسیون در زمان مقرر، چنانچه فردی به موقع برای دریافت واکسنهای خود مراجعه ننموده باشد برای رساندن هر چه سریعتر فرد به زمان معمول واکسیناسیون، تنظیم زمان دریافت واکسنها به شرح ذیل خواهد بود:
- حداقل فاصله بین نوبتهای اصلی واکسنهای سه گانه، فلج اطفال، MMR، هموفیلوس انفلوانزای تیپ ب، نوبت اول و دوم واکسن پنج گانه و نوبت اول و دوم هپاتیت ب: یک ماه
- حداقل فاصله بین نوبت دوم و سوم هپاتیت ب: دو ماه
- حداقل فاصله بین نوبت اول و سوم پنج گانه: ۴ ماه
- حداقل فاصله بین نوبت اول و سوم هپاتیت ب: ۴ ماه
- حداقل فاصله بین نوبت آخر واکسن سه گانه/ پنج گانه و فلج اطفال و یادآور اول واکسن سه گانه و فلج اطفال: ۱۲-۶ ماه
- حداقل فاصله بین نوبت های یادآور اول و دوم سه گانه و فلج اطفال: یکسال

چند نکته:

بعد از ۶ سال تمام (۶ سال و یازده ماه و ۲۹ روز) تزریق واکسن سه گانه **ممنوع** است و باید دوگانه ویژه بزرگسالان استفاده شود.

کسانی که بدنال تزریق ب.ث.ژ اسکار(جای محل تزریق) نداشته اند نیاز به تزریق مجدد ب.ث.ژ ندارند. وجود توده (لنف آدنوپاتی) در زیرغل در ماههای بعدی یک یافته شایع است و جای نگرانی نیست.

تزریق واکسن ب.ث.ژ از بدو تولد تا ۱۲ ماهگی انجام می شود. بعد از ۱۲ ماهگی، تزریق ب.ث.ژ ضرورتی ندارد.

خودمراقبتی

والدین عزیز لطفا بعد از تزریق واکسن (بدو تولد) به نکات ذیل توجه فرمائید:

- لطفا ۲۰ دقیقه بعد از تزریق واکسن در محل حضور داشته باشید. در صورت استفراغ یا علائم دیگر اطلاع دهید.
- واکسن بدو تولد معمولاً تب ندارد لذا نیاز به اقدام خاصی نمی باشد و از هر گونه دستکاری محل های واکسیناسیون خودداری فرمائید. در مورد واکسنهای بعدی و مصرف استامینوفن با مرکز بهداشت و پزشک خود مشورت نمایید.
- ۳ تا ۵ روز تولد نوزاد جهت انجام تستهای غربالگری به مراکز بهداشت محل زندگی خود مراجعه نمایید.
- تجویز واکسنهای ترکیبی حاوی واکسن سیاه سرفه(سه گانه و پنج گانه) در کودکانی که سابقه کما و کاهش سطح هوشیاری طی ۷ روز پس از دریافت دوز قبلی این واکسن ها را ذکر می کنند، ممنوع است.

مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع)

**واکسیناسیون در
نوزادان و شیرخواران
و طریقه مصرف قطره های
آهن و مولتی ویتامین**

گردآوری و تهیه: دکتر علیرضا بخشی مطلق (فوق تخصص نوزادان)

تنظیم: واحد ارتقاء سلامت

تاریخ بازنگری: سال ۱۳۹۷

❑ **نکته: به دلیل تغییر طعم و مزه ذاتی**

شیر بهتر است قطرات مولتی ویتامین

و آهن با شیر داده نشود.

منابع:

- برنامه و راهنمای ایمن سازی. مصوب کمیته کشوری ایمن سازی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. ویرایش هشتم-۱۳۹۴
- قدم نو رسیده مبارک- نشر پژواک- ۱۳۸۹

آدرس: کرج - ابتدای جاده چالوس - سه راه عظیمیه - مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع)

تلفن: ۰۲۶-۳۲۵۰۰۱۲۳ داخلی ۲۷۶

نشانی وب سایت بیمارستان: <http://emamali.abzums.ac.ir>

در این کودکان واکسن دوگانه و هپاتیت ب و هموفیلوس آنفلوانزای تیپ ب بایستی طبق برنامه کشوری تزریق گردد. در صورت ایجاد علائمی مانند تب بالای ۴۰ درجه طی ۴۸ ساعت، تشنج طی ۷۲ ساعت و گریه مداوم بیش از ۳ ساعت که قابل آرام کردن نباشد طی ۴۸ ساعت، تجویز واکسنهای سه گانه و پنج گانه بلامانع است ولی لازم است اقدامات حمایتی و درمانی مانند دادن مایعات به مقدار لازم، دادن استامینوفن و پایین آوردن تب و درمان دارویی مناسب در صورت بروز تشنج صورت گیرد. حملات ریشه منعی برای تزریق واکسنهای سه گانه و پنج گانه نیست.

❑ **طریقه دادن قطره های خوراکی مولتی ویتامین و**

آهن به شیر خواران:

قطره مولتی ویتامین جهت نوزادان از روز پنجم تولد شروع می شود و قطره آهن (فرو سولفات) در نوزادان نارس هنگامی که وزن شیرخوار به دو برابر وزن تولد برسد و در نوزادان ترم با شروع تغذیه کمکی در سن شش ماهگی آغاز می شود.

❑ **میزان قطره مولتی ویتامین و آهن در شیر خواران:**

قطره مولتی ویتامین روزانه ۲۵ قطره (بصورت یکجا یا منقسم) توصیه می شود. قطره آهن روزانه به مقدار دو برابر وزن شیرخوار توصیه می شود.

❑ **طریقه مصرف:**

بهترین روش مصرف قطره مولتی ویتامین بدین صورت است که قطرات مولتی ویتامین را در یک قاشق مرباخوری چکانده و سپس با مقدار کمی آب جوشیده سرد شده رقیق می نمائیم و سپس روی زبان نوزاد می ریزیم.

قطره آهن را نیز به همین روش رقیق کرده و روی زبان نوزاد می ریزیم و یا اینکه قطره آهن را با قطره مولتی ویتامین مخلوط کرده و سپس رقیق می نمائیم و روی زبان شیرخوار می ریزیم.